

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

11 грудня 2025 року

Веде засідання голова Комітету МАСЛОВ Д.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На початку засідання давайте, колеги, привітаємо, вчора у нашого колеги Павла Васильовича Павліша, заступника голови комітету, члена комітету, був день народження. Павло Васильович, ще раз вас вітаємо, всього найкращого, міцного здоров'я і великих здобутків.

ПАВЛІШ П.В. Дякую за привітання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, на початку нашого засідання, як завжди, маємо визначити, обрати секретаря засідання. Пропозиція, як завжди, Сергія Владиславовича Соболева обрати секретарем засідання.

СОБОЛЄВ С.В. Не заперечую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Владиславович.

І нагадую, що якщо Сергій Владиславович з якихось причин не може провести підрахунок голосів, то це роблю я, ми це раніше визначали.

Прошу переходити до голосування за обрання секретарем засідання Сергія Владиславовича Соболева.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Передайте успішної презентації Миколі Олексійовичу.
Власенко.

Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Калаур – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Князевич – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. По собі утримаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, 12 – за, 1 – утримався. Рішення прийнято.

Колеги, проект порядку денного було розіслано завчасно народним депутатам. Є пропозиція переходити до прийняття за основу порядку денного.

Бабій. Роман Вячеславович Бабій.

Божик.

БОЖИК В.І. Божик – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. Васюк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. Ватрас – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Калаур – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Князевич – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков. Михайло Миколайович Новіков.

БАБІЙ Р.В. Пане голово, вибачте, Бабій теж – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Новіков.

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Павліш – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 12 – за, 0 – утримались, 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято, колеги.

Якщо немає пропозицій, то прошу переходити до прийняття порядку денного в цілому.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Калаур – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Князевич – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 13 – за, 0 – утримались, 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято.

Отже, колеги, переходимо до першого питання нашого порядку денного. Це пропозиції комітету до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік.

Так, проект порядку денного разом з відповідним планом законопроектної роботи у народних депутатів є. Колеги, чи є необхідність обговорювати дане питання?

Роман Вячеславович Бабій, прошу, у вас рука піднята.

БАБІЙ Р.В. Дякую, Денис Вячеславович. Є питання до, я так розумію, секретаріат готував проект рішення, так, а скажіть, будь ласка, якісь є законопроекти, які не перейшли з цієї сесії на наступну? Ну, окрім тих, щодо яких прийнято рішення в пленарній залі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це не план на сесію, це план законопроектної роботи на рік.

БАБІЙ Р.В. А, все, вибачаюсь. Sorry. Да, да, да. Все, вибачаюсь. Є. Знімаю це питання відповідно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, прошу, пані Ференс, рука піднята. Але для стенограми представляйтесь.

ФЕРЕНС О.М. Доброго дня! Дякую. Заступник міністра юстиції Олена Ференс.

Шановний головуючий, шановні народні депутати, дозвольте, якщо і в Міністерства юстиції декілька пропозицій по пункту 2, 3, 29, те, що стосується питання ДКВС і питання відповідно удосконалення реєстрації актів цивільного стану, там термін стоїть січень місяць. Якщо можливо, буду просити поставити I квартал. Тому що, ну, як би часу надзвичайно замало і враховуючи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, стоп. Давайте пункти, не так швидко, бо...

ФЕРЕНС О.М. 2-й, 3-й, 29-й.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, пункт 1, який – про пенітенціарну, чи що?

ФЕРЕНС О.М. 2-й. 2-й, це проект Закону про пенітенціарну систему.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

ФЕРЕНС О.М. Січень місяць стоїть. Якщо можна, поставити квітень або хоча б I квартал, пропозиція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це, здається, від вас надійшло, тому як би...

ФЕРЕНС О.М. Ну, колеги мої просять передати прохання, що не встигають.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, немає заперечень ні в кого? Добре. Нехай тоді замість до січня...

ФЕРЕНС О.М. I квартал. Будемо вдячні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Окей, давайте... Немає заперечень? Тоді, секретаріат, врахуйте, будь ласка, редакційно: І квартал.

ФЕРЕНС О.М. Пункт 3. Проект Закону про Дисциплінарний статут пенітенціарної системи. Також прохання: І квартал.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Аналогічно, немає ні в кого заперечень? Добре.

ФЕРЕНС О.М. Пункт 29. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедури отримання послуг у сфері державної реєстрації актів цивільного стану. Також прохання: І квартал.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Аналогічно, немає ні в кого заперечень? Тоді...

_____. Справа в тому, що в цьому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

_____. В цій колонці ми маємо зазначити не квартал, а місяць, то орієнтовно це має бути лютий чи березень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, давайте, якщо...

ФЕРЕНС О.М. Тоді прохання: квітень. Тобто... Добре, березень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, ну, в чому в нас проблема, це ж пропозиція самого Мін'юсту. Правильно? Це пропозиція самого Мін'юсту. Квітень, давайте зазначимо – квітень. Ну, я особисто не заперечую.

ФЕРЕНС О.М. Денис Вячеславович, дозвольте прокоментувати. Враховуючи сьогоднішню систему...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тільки врахуйте, що його як би... Якщо теоретично Верховна Рада встигне, якщо ви в квітні внесете, то до кінця II кварталу прийняти його, ну, м'яко кажучи, дуже складно.

ФЕРЕНС О.М. Ми розуміємо, розуміємо, але враховуючи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це я прямо під стенограму озвучую.

ФЕРЕНС О.М. Добре. Добре. Так, звичайно. Тому що, враховуючи сьогоднішню ситуацію, ми розуміємо, що це питання, які потребують політичної позиції міністра. А оскільки на сьогодні ми всі чудово знаємо ситуацію, яка є в Міністерстві юстиції, в зв'язку з цим ми висловлювали прохання, тому що позицію щодо формування в таких важливих сферах має, звичайно, визначати перша особа в міністерстві. У зв'язку з цим ми пропонуємо перенести, прохання, на квітень місяць ... *(Не чути)*

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До квітня чи квітень саме?

ФЕРЕНС О.М. Квітень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. I II квартал пройдете. А це у нас в roadmap стоїть? В roadmap це II квартал стоїть? Ану, перевірте зараз roadmap. Бо ми поставимо квітень, я ж кажу, у квітні внесли, і до кінця II кварталу це прийняти, ну, майже нереально. Ми ж розуміємо це, да Ану, секретаріат, перевірте roadmap roadmap, здається, це там стоїть. Але який там строк стоїть? Зараз, хвилинку.

ФЕРЕНС О.М. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз перевірять тоді, що по roadmap. Зрозуміло, що це план, він, як завжди, дуже амбітний, ну, це ж не означає, що весь цей план завжди виконується на 100 відсотків, бо від багатьох членів це залежить, в тому числі від політичної волі... суб'єктів.

ФЕРЕНС О.М. Да, ми чудово розуміємо, але ж терміни були реальні до виконання, і враховуючи сьогоднішню ситуацію, яка склалася.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, поки перевіряють, давайте... У вас все?

ФЕРЕНС О.М. Дозвольте, ще є питання, звичайно, на розсуд комітету. Пункт 31, те, що стосується, проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів у сфері державної реєстрації, є Указ Президента 2019 року, в якому ставилось питання щодо позбавлення Міністерства юстиції функції у сфері адміністративного оскарження дій державних реєстраторів у сфері нерухомості та бізнесу. Але, як ми знаємо, ми вже не один раз навіть писали листи відповідно на Офіс Президента, крім того, що в нас у був прийнятий Закон "Про адміністративну процедуру" і були внесені відповідні зміни, в тому числі до Закону про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та державну реєстрацію бізнесу, приведення у відповідність тій частині закону щодо проведення, встановлення адміністративного вдосконалення процедури оскарження дій державних реєстраторів. Відповідні зміни у нас також вносяться з 1 січня до нашої процедури розгляду адміністративного оскарження дій державних реєстраторів. У зв'язку з цим питання як би доцільності включення пункту 31 щодо скасування в цілому як би процедури адміноскарження, лише залишати судовий розгляд у зв'язку з тим, що у нас суттєво на сьогодні змінилося законодавство, і прийняття Закону про адмінпроцедуру це було одно із кращих практик і питання нашого виконання зобов'язань вступу України до Європейського Союзу.

Так що пропозиція від Мін'юсту, якщо можливо, пункт 31 виключити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А це на підставі чиєї пропозиції внесено?

ФЕРЕНС О.М. ...пропозиції Мін'юсту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ану, секретаріат.

ФЕРЕНС О.М. Так, ми не вносили цю пропозицію. І тут, дійсно, ну як об'єктивні на сьогодні підстави для того, щоб цей пункт 31 виключити. Така пропозиція від Міністерства юстиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, немає заперечень? Немає необхідності окремо голосувати це питання? Тоді можемо виключити. Ну позиція Мін'юсту...

Так, Ігор Павлович Фріс, у вас якраз профільний підкомітет.

ФРІС І.П. Денисе Вячеславовичу, хочу уточнити, що указ Президента не скасований і не відмінений. Тому питання, чи воно повинно бути, чи воно не повинно бути, я, в принципі, під сумнів ставлю це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто виключаємо чи не виключаємо? Ваша позиція.

ФРІС І.П. Я би не виключав. Нехай воно буде, ми ж не ставимо тут якісь обмеження щодо його прийняття або неприйняття.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ну звичайно. Окей.

Справа в тому, що тоді просто Мін'юсту треба робити, вносити відповідний проект закону. І тут у нас дилема виходить.

ФРІС І.П. Ну, тоді давайте з плану законопроектної роботи його можемо виключити, але ми все одно залишаємо за собою право і можливість його подати в будь-який момент.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас взагалі ні в нас, ні в будь-якого суб'єкта права законодавчої ініціативи...

ФРІС І.П. Добре, домовились. Немає питань.

ФЕРЕНС О.М. Так. Якщо дозволите...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І врахуємо, так, це діючий указ, можливо, це є сенс підняти, знову ж таки обговорити це питання...

ФРІС І.П. На рівні ініціатора. Так, на рівні ініціатора.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, звичайно, бо це ми розуміємо, 19-й рік, так, трошки інші обставини були, тим більше, ми розглядали питання доцільності продовження повноважень міністерства щодо оскарження і розгляду скарг у сфері державної реєстрації. Здається, ми прийшли до рішення, що на теперішній час є доцільним і ефективним механізмом. Правильно? Тому я просто не уявляю... І тоді позиція Мін'юсту була така, що

це доцільно. Тому я не зовсім уявляю, як вони зараз будуть вносити проект закону, маючи трошки іншу позицію. Ну тим більше вони зараз це озвучують, да?

Тоді давайте виключимо. Нема заперечень? Все. Секретаріат, врахуйте тоді це. Ніхто не наполягає на окремому голосуванні цього питання? Але знову ж таки, щоб всі розуміли, це не означає, що... По-перше, тоді, Мін'юст, будь ласка, у вас комунікація, Кабміну, має бути з суб'єктом, я маю на увазі з Президентом.

ФЕРЕНС О.М. Дозвольте. Ми комунікуємо, ми писали, обґрунтування, як би, надали накінець сьогодні і ще, буквально хвилинку, як би, відповідні зміни в ті ж антирейдерські закони, які приймалися, у нас навіть на сьогодні, як би, продовжувався термін. Наприклад, в сфері нерухомості ми розглядаємо скарги, починаючи з 1 січня 2016 року. Ми три роки в повноваженнях і автор, з повагою, у нас Ігор Павлович і відповідно, як би, на сьогодні дійсно ця процедура є необхідною. З часом, звичайно, можливо, як би, розглядати, замінювати якимись іншими, але на сьогодні дійсно воно як би потребує, показує практика.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Давайте спочатку вакансії сюди заповнимо, а потім розглянемо питання передачі судам.

Окей. Думаю, ніхто не наполягає на окремому голосуванні. Тоді, секретаріат, врахуйте і це питання по 31-му. По строках, по попередніх пунктах, перевірили roadmap?

КОЛІСНИК І.В. Так. По roadmap там взагалі все, що пов'язано з пенітенціарною системою, стоїть IV квартал. Але тут є ще посилання не тільки на роадмап, а на програму діяльності Кабінету Міністрів. Там можуть бути інші строки, але ми їх не бачимо. По roadmap – IV квартал.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А якщо у нас по roadmap – IV квартал, то скажіть мені, будь ласка, Мін'юст, а нащо ми ставимо тоді II квартал? Прошу.

ФЕРЕНС О.М. Оскільки була пропозиція – січень місяць, да, ми розуміємо, що прийняття закону, перше, друге читання, і до того більш актуальні терміни, щоб... ну, навіть внесення відповідного законопроекту, щоб пришвидшити його, але якщо... Це була пропозиція, оскільки січень, у зв'язку з цим звернулися з проханням перенести на II квартал.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Тоді, якщо у вас стоїть до квітня... Правильно?

ФЕРЕНС О.М. Да, квітень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До квітня. Якщо ми в плані законопроектної роботи змінюємо оці пункти, які ви до цього назвали – який там? – 3-й, 4-й і 29-й, чи який?

ФЕРЕНС О.М. 2-й, 3-й і 29-й.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На IV квартал останню колонку, бо по roadmap – це IV квартал, для прийняття. Немає ні в кого заперечень?

ФЕРЕНС О.М. Чудово. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Теж, секретаріат, врахуйте.

У вас все, Мін'юст?

ФЕРЕНС О.М. Так, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інші суб'єкти, у кого є якісь пропозиції, ще що-небудь, піднімайте руку. Бачу Національне агентство з запобігання корупції. Прошу, вам слово.

КАЛМИКОВ Д.О. Доброго ранку, колеги. Доброго ранку, Денисе Вячеславовичу. Дякую за надане слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Дмитре, у нас стенограма, потім розшифровується, так що треба представитись.

КАЛМИКОВ Д.О. Доброго дня, шановні колеги. Дмитро Калмиков, заступник Голови Національного агентства з запобігання корупції.

В пропозиціях до Плану законопроектних робіт є пункти 14, 15 і 16. Вони взаємопов'язані, обумовлені положеннями Дорожньої карти з питань функціонування демократичних інституцій. Всі вони стосуються питань фінансування політичних партій, виборчих кампаній і контролю за ними.

У цілому дорожні карти розглядаються як три окремих пункти, і в план внесені як три окремих пункти. Але вчора, як ви знаєте, був внесений на розгляд парламенту законопроект 14289 за авторства пані Подгорної, Корнієнка, Стефанчука: законопроект про політичні партії, новий. І він собою охоплює всі ці питання. З огляду на це, є пропозиція замість цих трьох пунктів передбачити один пункт: щодо, власне, безпосередньо розгляду і ухвалення проекту Закону про політичні партії в Україні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, а ми ці пункти на підставі вашої пропозиції включали?

КАЛМИКОВ Д.О. Ні, я думаю, що це на підставі або...

..... . Дорожня карта.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дорожня карта. Да? Дорожня карта.

Дорожня карта, відповідно ви їх розробляти не будете, не плануєте тоді, да?

КАЛМИКОВ Д.О. З огляду на те, що ці положення повністю охоплюються законопроектом, який вже внесений, виглядає недоречним розробляти по суті ідентичні пропозиції в межах трьох розпорошених законопроектів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А якщо він внесений на цій сесії, як ми його будемо ставити в план законопроектної роботи на наступний? Ігор, скажи мені, будь ласка, що ми там писати будемо, якщо він вже зареєстрований?

КОЛІСНИК І.В. А ми зазначимо тоді реєстраційний номер його.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Реєстраційний номер.

Колеги, чи є заперечення якісь? Замість цих трьох пунктів, да, тут, чесно, позиція просто Національного агентства із запобігання корупції, я не готовий сказати, що воно тут повністю охоплюється цим, але...

СТЕФАНЧУК М.О. Заперечень немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для стенограми: у нас також долучився член комітету народний депутат Стефанчук Микола Олексійович.

Дивіться, тут стоїть два виконавця у нас: НАЗК (і позицію НАЗК ви чули) і Кабінет Міністрів України. От нам тільки позицію Кабінету Міністрів тоді важливо почути. Питання, чи може у нас хтось від Кабінету Міністрів зараз озвучити цю позицію? Бо також стоять виконавцями по цих законопроектах. Немає Кабміну у нас, хто би міг представити Кабмін?

Я так розумію, Мін'юст не уповноважений, правильно?

ФЕРЕНС О.М. По цьому питанню Міністерство юстиції, звичайно, ні, оскільки першим відповідальним є НАЗК.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, тут така штука, що нам тоді потрібна позиція Кабінету Міністрів України по цьому. Тобто логіка зрозуміла, але як би без них ми ж... варто їх почути. Я не готовий з ходу так по зареєстрованому законопроекту, незважаючи на те, що я є одним із співавторів, сказати, що воно охоплюється тим, все охоплюється тим, що є цими трьома пунктами.

Так що, ви наполягаєте на виключенні цих трьох?

КАЛМИКОВ Д.О. Денис Вячеславович, а давайте, може, ми зробимо таким чином. Ми, по-перше, підготуємо матеріали, в яких представимо, якими саме положеннями цього законопроекту охоплюються ці ініціативи. І спробуємо сконтактувати з Секретаріатом Кабінету Міністрів України, щоб ми листом, мабуть, від секретаріату вже звернулися до вас з пропозицією щодо заміни цих трьох пунктів одним. І тоді це буде спільна позиція Національного агентства з Кабінетом Міністрів і відповідно будуть матеріали, які будуть підтверджувати власне оцю кореляцію, що вона є належною.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Дмитре, дивіться, є така пропозиція тоді. А що якщо ми залишимо зараз пункти, це є вже у нашій стенограмі, бо немає позиції Кабміну, ми запрошували, немає позиції Кабміну, виключити просто без них, ну трошки, не зовсім, мені здається, буде правильно. Але ж ми всі розуміє, що це план, да, план, його виконання залежить від купи факторів. Тобто якщо ми потім прийдемо, що це охоплюється іншим законопроектом і це буде враховано в нашу євроінтеграційну всю історію, то які проблеми? Може ми тоді залишимо це поки що. Немає заперечень?

КАЛМИКОВ Д.О. Добре. Домовилися. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте тоді поки залишимо з розумінням того, що, можливо, це перекривається вже зареєстрованим законопроектом.

Окей. Ще є у суб'єктів якісь пропозиції? Якщо немає, колеги, можемо переходити до голосування? У секретаріату ніяких немає зауважень? Врахуйте все те, що ми говорили, все, що я озвучив.

Тоді ставлю в тій редакції з урахуванням уточнень, які були на підставі того, що було висловлено Міністерством юстиції. Ну НАЗК, ми чули, домовилися таким чином, що лишаємо ці пункти, але будемо розглядати з урахуванням зареєстрованого законопроекту.

Окей. Тоді переходимо до голосування за запропонований проект рішення з урахуванням тих редакційних пропозицій, які я озвучив.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

Дирдін. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Калаур.

КАЛАУР І.Р. Калаур – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Князевич – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для стенограми: також присутній перший заступник голови комітету Василь Іванович Німченко. Дякую.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За – Павліш.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. 15 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято.

І ще до НАЗК. Дивіться, ми маємо затвердити цей план, прийняти до 12 грудня, тому просто ми фізично не можемо почекати, поки там пройдуть узгодження з Кабінетом Міністрів і так далі. Але я думаю, що все зрозуміло.

Так, все, всім дякую. Тоді по цьому питанню хто був, можете або продовжувати залишатися, або дякуємо за участь у засіданні комітету.

Переходимо до наступного питання нашого порядку денного. Це проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо унормування діяльності та державної реєстрації громадських організацій (реєстраційний номер 8084).

Прошу голову профільного підкомітету доповісти про результати розгляду на підкомітеті зазначеного законопроекту.

ФРІС І.П. Вітаю, колеги. Вказаний законопроект розроблявся за участю саме громадських організацій, громадських об'єднань, громадськості, спільноти. З ключовими позиціями, думками звернулося в тому числі Міністерство юстиції України. Ми дуже, скажімо так, прискіпливо відносилися до вказаних норм, тому що вони врегульовують багато питань, пов'язаних з діяльністю в тому числі всеукраїнських громадських організацій.

Були певні зауваження висловлені представниками всеукраїнських громадських організацій стосовно Всеукраїнської громадської організації інвалідів. Я не знаю, чи присутній зараз їхній представник, який міг би висловити і озвучити, про що ми на робочій нараді з головою комітету і з колегами обговорювали, були присутні представники і інших комітетів Верховної Ради, Галина Миколаївна Третьякова в тому числі присутня була, висловила свою позицію. І всі ми прийшли до того, що норми нашого законопроекту, які ми зараз намагаємося впорядкувати і імплементувати до другого читання комітетськими правками, вони не змінюють існуючий вже порядок

здійснення діяльності всеукраїнськими громадськими організаціями, об'єднаннями, а вказані положення і вказані інституції, вірніше, вказані інституції керуються положеннями, які набувають чинності з 1 січня 2026 року, які імплементовані в законодавство іншим нормативно-правовим актом.

Тому, колеги, пропозиція від підкомітету і від членів комітету, які були присутні на робочій нараді, підтримати вказані зміни. Це євроінтеграційний закон, він впорядковує питання виключно назви цих організацій і не змінює порядок їх створення і порядок їх функціонування. Тому прошу колег підтримати вказаний законопроект з урахуванням комітетських правок і в редакції комітету до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю Павловичу, за опрацювання підкомітетом зазначеного законопроекту.

Дійсно, ретельно ми тут, здається, реалізовували не обов'язковий, але пілотний проект публічних консультацій. Сподіваюся, що майже всі задоволені: і частина представників громадськості, Мін'юст і різні учасники. Так, є зауваження, дійсно, у організацій, які представляють людей з інвалідністю, це правда, але, відверто, ми проводили дійсно і нараду з цього приводу, ми досить ретельно і з повагою ставимося, віднеслися до цього, вникли в суть питання, тому це дійсно відбувалося, для нас це було важливо, цей інклюзивний такий діалог.

Колеги, дивіться, якщо присутні представники громадського сектору і так далі, і для інших учасників, я пояснюю. Оскільки у нас багато присутніх і деякі підписані по-різному, ти не можеш ідентифікувати, хто присутній, якщо хтось бажає в обговореннях висловити свою позицію чи ще що-небудь, ви маєте піднімати відповідно руку в Zoom, я тоді буду надавати слово. Зрозуміло?

Так, перший у нас Мін'юст, ну, звичайно, позиція по законопроекту, а потім пан Валерій Сушкевич теж слово буде мати.

ФЕРЕНС О.М. Дякую.

Повторюсь для стенограми: Олена Ференс, заступник міністра юстиції. Шановний головуючий, шановні народні депутати, Міністерство юстиції зі своєї сторони щиро дякує за підтримку нашого законопроекту у першому читанні, плідну співпрацю у доопрацюванні його до другого читання. Зі сторони Міністерства юстиції жодних зауважень немає, максимальна підтримка. І прохання підтримати законопроект у редакції, яка була доопрацьована і схвалена в другому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Олено.

Дійсно, колеги, врахуйте, що це перегляд рішення комітету, відповідно має бути 10, не менше 10 голосів "за". Тому всіх прошу бути на зв'язку і дуже уважними.

Так, пан Валерій Сушкевич, після того Максим Лациба.

СУШКЕВИЧ В.М. Дякую.

Денис Вячеславович, шановні колеги! Я, єдине, Ігорю Павловичу, хочу попросити, щоб слово "інвалід"...

_____. *(Не чути)*

СУШКЕВИЧ В.М. Я вибачаюсь, там хтось підключається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, продовжуйте, прошу.

СУШКЕВИЧ В.М. Ігорю Павловичу я хотів би сказати, прошу, не вживати слово "інвалід", тому що це заборонено чинним законодавством. Я сподіваюсь, ви як член такого комітету більше не будете це робити, і відповідно так, як ваш голова сказав: люди з інвалідністю. На першому місці повинні бути люди. Дякую.

Шановні колеги, я хотів би звернути вашу увагу, що Президент України в свій час підписав Конвенцію ООН про права людей з інвалідністю, і український парламент ратифікував Конвенцію ООН про права людей з інвалідністю. Відповідно ви розумієте, що Конвенція ООН про права людей з інвалідністю стала частиною українського законодавства.

Україна взяла на себе зобов'язання, що якщо приймається будь-який законодавчий акт України або нормативно-правові акти, він повинен відповідати Конвенції ООН про права людей з інвалідністю. Хочу вам сказати і спочатку навести цитату не мою, а науково-експертного управління Верховної Ради, де юристи мають досвід і знання, і розуміння чинного законодавства. Я розумію, не завжди ми як народні депутати звертаємо на це увагу.

До речі, я не представився і ще раз хочу потворити. Я голова Національної асамблеї людей з інвалідністю, я автор понад 300 законопроектів, які стосуються прав людей з інвалідністю, і в свій час працював 16 років головою Комітету Верховної Ради з прав людей з інвалідністю, ветеранів, пенсіонерів.

Шановні колеги, наведу цитату із заключення Головного науково-експертного управління, яка буквально говорить те, що торкається саме співвідношення цього закону, цього законопроекту і Конвенції ООН. Наступна цитата: "Новели проекту спрямовані на зрівняння у статусі всіх громадських організацій людей з інвалідністю, що виглядає необґрунтованим з огляду на наступне. У статті 29 Конвенції ООН про права людей з інвалідністю наголошується, що держави-учасниці гарантують особам з інвалідністю політичні права і можливості користуватись ними на рівні з іншими та зобов'язуються сприяти створенню обстановки, в якій особи з інвалідністю могли б ефективно і всебічно брати участь в управлінні державними справами без дискримінації, на рівні з іншими заохочувати їхню участь у державних справах, зокрема шляхом створення організацій осіб з інвалідністю, вступ до них, щоб представляти людей з інвалідністю на міжнародному, національному, всеукраїнському рівні, регіональному та місцевому. Таке формулювання дає підстави вважати, що для представлення осіб з інвалідністю на різних рівнях можуть і повинні діяти громадські організації осіб з інвалідністю різної ієрархії, так само, як національний, всеукраїнський і так далі".

Ну, і заключення, тут багато, три сторінки написано ГНЕУ: "Запропоновані новели законопроекту 8084 нестимуть ризики руйнації напрацьованого механізму співпраці громадських організацій людей з інвалідністю у забезпеченні реалізації прав людей з інвалідністю, визначених Конвенцією ООН, роботи над законами, підзаконними нормативно-правовими актами, з чим не можна погодитись".

Це думка юристів Верховної Ради.

Шановні колеги, я хочу сказати, Денису Вячеславовичу, я вам дякую, що на останньому етапі буквально перед цим комітетом ви дали можливість переговорити на цю тему, про те, що торкається громадських організацій людей з інвалідністю. Я звертаю увагу, що громадські організації людей з інвалідністю не були залучені на етапі опрацювання цього законопроекту, тому що хтось сказав в пояснювальній записці, що цей законопроект не має відношення до прав людей з інвалідністю. Таким чином є також проблемний чинник, пов'язаний з напрацюванням цього закону.

Якщо говорити про висновки, то цей законопроект суперечить статті 29 Конвенції ООН. Крім того, Комітет ООН звернувся до країн-учасниць, підписантів Конвенції ООН, з зауваженнями загального характеру номер 7, де в пункті 11, 12 і інших звернув увагу на те, що торкається, що в консультаціях з державою повинні приймати участь організації, які представляють широке коло людей з інвалідністю на місцевому, національному, регіональному і міжнародних рівнях. Це те, що записано відповідно і звертає увагу, нашу увагу, вашу увагу, Комітет ООН по правах людей з інвалідністю.

Я хочу сказати додатково, що цей законопроект, який стосується також громадських організацій людей з інвалідністю, ну, знищує ключову передумову роботи українських організацій з урядом. Це передумова репрезентативності. Я по аналогії також хочу звернути увагу, що ви не виключили профспілки і ступінь всеукраїнських профспілок, регіональних і так далі із законодавства України, там аналогічна функція.

Колеги, я звертаю увагу, що якщо цей законопроект буде прийнятий в такій редакції, то погіршить становище осіб з інвалідністю, зруйнує механізми участі громадських організацій у роботі, в діалозі з державою, створить колізії в податковому, земельному законодавстві. Я міг би ще більше сказати з точки зору недопустимості, скажімо, прийняття цього законопроекту в контексті саме громадських організацій людей з інвалідністю і Конвенції ООН. Розуміючи, що це, можливо, доцільно в інших випадках, ми просили внести зміни в цей законопроект стосовно того, щоб не порушувати Конвенцію ООН, не порушувати права людей з інвалідністю, не порушувати той діалог, який передбачений сьогодні на всіх рівнях, до речі, на рівні Кабінету Міністрів, міністерств, відомств, Верховної Ради і навіть Офісу Президента. Зараз він буде зруйнований у зв'язку з тим, що зазначили колеги з науково-експертного управління Верховної Ради, так, як це зазначено Конвенцією ООН.

Денисе Вячеславовичу, я хочу подякувати вам за те, що була можливість мені сказати сьогодні, на попередніх наших розмовах і спробах в останню хвилину перед прийняттям цього законопроекту на комітеті. Але прошу відкласти і доопрацювати цей законопроект, щоб не порушити українське законодавство у цій сфері – у сфері Конвенції ООН по правах людей з інвалідністю.

Звертаю вашу увагу, шановні колеги, що проблема інвалідності сьогодні в Україні, вона глобалізована, глобалізована війною, глобалізована інвалідністю хлопців з війни, глобалізована цивільними постраждалими, яких сотні тисяч, і тому діалог держави загалом з людьми з інвалідністю, він має суттєвий чинник, пов'язаний з представництвом цих інтересів на державному рівні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Валерію.

Дійсно, я особисто і всі члени комітету з повагою відносимося до, по-перше, людей з інвалідністю і тих громадських організацій, які їх, власне, представляють, і до роботи, і до вашої, я особисто про свою позицію буду говорити, давно знаю вашу роботу по не одному скликанню парламенту.

Єдине, що для правди можу сказати, що ми на тій нараді, де ми дуже предметно це питання розбирали, і були представники, і інші народні депутати, зокрема і голова профільного комітету пані Галина Третякова, ми чітко розібралися, що законопроект 8084, це я говорю для присутніх, для інших членів комітету, що ми законопроектом, який розглядається зараз, єдину зміну, яку вносимо у профільний основний Закон "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні", це ми змінюємо слова "громадські об'єднання" на "громадська організація", і, власне, все.

Питання там всеукраїнського статусу організації і так далі, воно вирішувалося, здається, в профільному законі в профільному комітеті і там, здається, відповідні зміни набувають, вступають в дію з початку цього року, да? У нас трошки інший профіль комітету і трошки інший профіль законопроекту власне. Тому ми якраз в це питання і не втручалися. Ми більше про таку юридичну термінологію тут говоримо. Тому ми з цим чітко розібралися, тому така от була представлена власне позиція комітету.

У нас наступний Максим Лациба, потім пані Олена Ференс.

До речі, те, що стосується незалучення відповідних організацій. Ну ви дійсно зазначили, що в пояснювальній записці є пункти, там суб'єкт права законодавчої ініціативи, тут був в даному випадку Кабінет Міністрів України, а ми цей пілот якраз про публічні консультації реалізовували, для того щоб всі зацікавлені учасники могли долучитися, бо насправді дуже багато організацій, різних громадських організацій і всі мали можливість долучитися.

І те, що стосується представництва, те, що ви зазначили у висновку Головного науково-експертного управління, так, свою позицію скажу. Я ознайомлений звичайно, що з цим висновком. Мені здається, що знову ж таки точно цим законопроектом жодним чином не обмежується можливість і право громадських організацій представляти інтереси відповідних осіб на будь-якому рівні: національному, міжнародному рівні. Тут скоріше мова йде, те, про що ми з вами говорили (да?), це певна репутація організації, довіра з боку відповідних людей, довіра з боку міжнародних партнерів. Ну цей законопроект точно жодним чином, на мій погляд, не звужує можливість представлення відповідних інтересів. Така моя позиція.

Тепер, пан Максим Лациба. Потім пані Олена Ференс.

ЛАЦИБА М. Доброго дня. Максим Лациба, громадська організація "Український незалежний центр політичних досліджень".

Хочу ще раз підтримати думку, що на даний момент ми розглядаємо законопроект 8084, це Закон про внесення змін в Закон про громадські організації, який головним чином

концентрує увагу на спрощенні процедур реєстрації громадських організацій, діяльності, дає можливість громадським організаціям реєструватися і в ЦНАПах, і через нотаріусів, і легалізує реєстрацію через портал "Дія" на основі модельного статуту. Тому оці зміни ключові, вони важливі і дуже потрібні. Ми їх повністю підтримуємо і наша організація підтримуємо відповідну таблицю, підготовлену комітетом, і дуже вдячні ми і Міністерству юстиції, яке підготувало на перше читання законопроект, і вдячні Комітету правової політики за проведену роботу, і підготовлена на друге читання таблиця справді збалансована, враховує пропозиції.

Я хотів сказати, що я брав участь у цих публічних консультаціях, які проводив Комітет правової політики, три раунди було консультацій, і там були присутні представники громадських організацій осіб з інвалідністю. Вони виступали, піднімали протоколи, там є ці думки, пропозиції, там були серйозні дискусії. Більше того, я хочу сказати, що голова робочої групи від Мін'юсту, який готував даний законопроект, пан Анатолій Лещенко – заступник керівника департаменту, він сам є особа з інвалідністю. Тому голос цих людей був і присутній, і безпосередньо самі люди з інвалідністю брали участь у підготовці даного законопроекту.

Щодо висловлених думок пана Валерія Сушкевича. Важливо їх чути, але треба розуміти, як можна їх імплементувати. Те, про що говорив пан Валерій, це в першу чергу відання Комітету соціального захисту населення, це Закон про соціальний захист осіб з інвалідністю. Це саме той закон, де треба дивитися і, можливо, певні особливості вкладати в норми. Наскільки ми розібралися, да, Верховна Рада в цьому році уже ухвалила Закон 5344-д, який вносить відповідні правки в чинний Закон про соціальний захист осіб з інвалідністю і з 1 січня вони починають діяти. Тому я вважаю, що комітет оптимально збалансовану позицію зайняв, там тільки маленьке одне речення, правка в законопроекті 8084 до Закону про соціальний захист осіб з інвалідністю, де просто термін міняється: "громадські об'єднання" на "громадські організації". Все, це просто технічна правка, по суті, ніяких інших правок немає, і це відання іншого комітету.

Зі свого боку останнє я хотів тільки додати, що даний законопроект 8084, він повністю відповідає і рекомендаціям Ради Європи, ОБСЄ, там є спільна рекомендація щодо законодавчого регулювання статусу неурядових організацій в Європі. Там немає вимоги мати всеукраїнський статус, національний статус, нема такої вимоги, є вимога рівності громадських організацій і рівності різних видів в представленні своїх інтересів. І тут якраз 8084 відповідає цьому принципу, вони рівні.

Коли пан Валерій говорить, що необхідно, щоб мала можливість громадська організація осіб з інвалідністю на всіх рівнях ради... і національної, і місцевої

представляти свої інтереси, то маєтся на увазі, що громадські організації незалежно від статусу, там всеукраїнський, не всеукраїнський, могли давати свої пропозиції і захищати права, інтереси осіб з інвалідністю і на рівні місцевого самоврядування, на рівні міністерства, на рівні парламенту. Для цього не треба нам вибудовувати ієрархію громадських організацій: оці тільки для районного рівня, оці тільки для національного рівня. Це було в Радянському Союзі і, слава богу, уже більше 10 років законодавство України відійшло від цього... ієрархії, працює, що організація створюється і діє на всій території України і може представляти інтереси перед будь-яким органом влади своїх членів або соціальної групи.

Тому, як на мене, завершуючи, я підтримую даний законопроект, пропоную його ухвалювати в цілому. Він гарно відпрацьований. Він є в дорожній карті верховенства права. У нас там є дедлайн, що до кінця 2025 року його треба схвалити, і є оптимізм, можливо, ми все-таки встигнемо і наступного тижня на парламентському тижні і, або в найближчий час, його ухвалити. Але в будь-якому випадку ми закликає Комітет правової політики підтримати і винести в зал для остаточного рішення.

Дякуємо вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Максиме.

Пані Олена Ференс.

ФЕРЕНС О.М. Дякую за можливість ще додати невеличку репліку. Дійсно, я хочу сказати, що наш законопроект передбачає виключно тільки технічні зміни до Закону "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю", де слова "громадські об'єднання" змінюються "на громадська організація", більше жодних змін не передбачається внесення.

Про ті, які що стосуються говорив пан Валерій Сушкевич, це Закон 4219, це дійсно інший був Закон, який приймався іншим комітетом, про внесення змін до законодавчих актів щодо забезпечення права осіб з інвалідністю на працю, ті зміни набираються чинності з 1 січня 2026 року. Тобто наш законопроект, він не має ніяким чином, не позбавляє жодних пілг у частині, що стосується питання оподаткування, що стосується питання земельних правовідносин.

Стосовно громадського обговорення цього законопроекту в процесі його розробки, Міністерство юстиції, звичайно, проводило суттєве громадське обговорення, всі дані, всі пропозиції максимально, які надходили, були враховані. Так що говорити, що цим законопроектом порушуються права осіб з інвалідністю, це, дійсно, це виключно реєстраційні зміни приведення до відповідної спільної концепції організаційно-правової

форми, спрощення процедури реєстрації, передання цієї функції від Міністерства юстиції до відповідних суб'єктів державної реєстрації юридичних осіб. Так що ще раз хочу наголосити і попросити про підтримку цього законопроекту, тому що він дійсно є важливим на нашому євроінтеграційному шляху вступу України до ЄС і жодним чином, ніяким чином не порушує права осіб з інвалідністю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Валерій, ви суттєво відреагували, додати щось.

СУШКЕВИЧ В.М. Дякую, Денисе Вячеславовичу. При всій моїй незгоді з цим законопроектом, я ціную вашу толерантність, етичність і можливість обговорення, чого немає у комітеті профільному. Я так між іншим вам скажу. Тому і є проблеми з тим, що торкається порушення прав людей з інвалідністю і всього того, що торкається і громадських організацій.

Шановні колеги і ті, хто виступали, зокрема пан Лациба, я хочу сказати, що ви посилаєтесь, що я це говорю, я звертаю увагу, що я намагався навіть менше говорити про свою особисту думку. Я сказав, що цей законопроект відповідно до заключення ГНЕУ, юристів, які знають Конвенцію ООН, знають системно все законодавство України, я навів те, що не радянські принципи, а те, що сказано в Конвенції ООН – це сучасний документ, який створений людством на рівні Об'єднаних Націй, і він говорить про те, що я сказав, про те, що торкається представницьких функцій на національному, місцевому, регіональному, міжнародному рівнях. І оптимальність діалогу, як зазначає сьогодні світова спільнота і всі цивілізовані держави, оптимальність діалогу тоді, коли є представництво громадських організацій і їх думка на рівні уряду, Президента, парламенту, і тоді є цей ефективний оптимальний діалог. Це не мої слова, це Конвенція ООН, і це зауваження, які тільки що, тільки що прозвучали, в минулому році, які до цих пір Україна не переклала з англійської мови. Я про це говорив міністру соціальної політики, до цих пір їх ніхто не читає, а їх варто прочитати, тому що це зауваження Об'єднаних Націй стосовно того, що ви робите і не робите, підписавши конвенцію і ратифікувавши її. І є там про це також сказано, саме про представництво на національному рівні.

Шановні колеги, я дякую вам за співпрацю. Єдине, що можу сказати, я не кажу про те, що цей законопроект спеціально щось робив з точки зору, щоб погіршити роботу громадських організацій людей з інвалідністю. Я сказав про те, що автоматично,

скажімо, спеціально не роблячи це, автоматично ліквідація для всіх всеукраїнського статусу, воно таким чином прибирає можливість виконання Конвенції ООН в частині співпраці громадських організацій людей з інвалідністю з державою. І звернув увагу, що те ж саме, це діє відповідно до роботи профспілок, це повна аналогія їх представницьких функцій, їх репрезентативних функцій.

Дякую вам за увагу. І сподіваюся, що все-таки знайдемо можливість роботи в цьому напрямку. Вчора я розмовляв з Європейським форумом людей з інвалідністю, які є складовою Євросоюзу, і вони були здивовані, коли я передав текст цього законопроекту, що не врахована ця ситуація. Зараз готується експертиза Комітету ООН цього законопроекту, експертиза ЄС з цього приводу. Вона не встигне до того моменту, я думаю, коли буде розглядатися цей закон у Верховній Раді, але ми її дочекаємося і надамо вам як комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Валерію.

Так, всі виступили, хто...

МИРОШНИЧЕНКО В. Можна слово, колеги? Ліга сильних.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Я, єдине, що просив руку піднімати. Давайте, прошу.

МИРОШНИЧЕНКО В. Перепрошую, перепрошую, будь ласка. Ліга сильних.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Представтесь, будь ласка.

МИРОШНИЧЕНКО В. Мирошніченко Володимир, Ліга сильних.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А яку позицію ви займаєте, там якусь?

МИРОШНИЧЕНКО В. Да. Ми не підтримуємо всеукраїнський статус.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не про це, я не про це. Я маю на увазі, ви представляєте, ви...

МИРОШНИЧЕНКО В. Ліга сильних, захист прав осіб з інвалідністю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не про це. Ви посаду якусь займаєте там?

МИРОШНИЧЕНКО В. Юрист-аналітик Ліги сильних.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щоб ми просто розуміли статус. Добре. Прошу.

МИРОШНИЧЕНКО В. Юрист-аналітик Ліги сильних Володимир Мирошніченко. Ми не підтримуємо всеукраїнський статус. Тут є багато питань стосовно того, що ми можемо дискутувати і так, й інакше, але наша громадська спілька висловлює таку позицію. Я висловлюю власне не лише свою позицію, але й інших своїх колег. Просто хочу, щоб це занесли, як то кажуть, до протоколу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Володимире, тоді у мене уточнення. У мене паралельно чат відкритий, це ж ви писали, що підтримую позицію пана Валерія Сушкевича.

МИРОШНИЧЕНКО В. Я перепрошую, справа в тому, що я з телефону, і тому там технічна помилка. Тому, власне, прошу це врахувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто у вас протилежна позиція, так?

МИРОШНИЧЕНКО В. Так. Не підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

МИРОШНИЧЕНКО В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, якщо ми...

Так, Максиме Євгеновичу, прошу.

ДИРДІН М.Є. Панове, я просто слухав і хотів просто уточнити от у пана Володимира Мирошніченка. Я так зрозумів, що він не підтримує позицію Валерія Сушкевича. Так я розумію? Бо я чув позицію Валерія Сушкевича і от активну позицію Максима Лациби, тут іде питання, така полеміка з цього питання. Все, дякую, тоді зрозуміла позиція Володимира Мирошніченка.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тоді переходимо до голосування за запропонований проект рішення.

Увага, колеги. Нагадую, це перегляд рішення комітету, тому має бути 10 голосів. Зрозуміло, так? Ми переглядаємо, до речі, рішення комітету на прохання громадських організацій. Ми і раніше прийняли, нагадую всім, цей законопроект, передали його в залі, але добре, можливо, що ми його доопрацювали, мали можливість долучитися ще організаціям, які представляють людей з інвалідністю, зокрема пан Валерій Сушкевич, в цьому проміжку.

Переходимо до голосування.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ..

ПАВЛІШ П.В. Павліш – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович.

Сергій Владиславович попереджав, що в нього, можливо, не буде змоги весь час бути на зв'язку, тому я буду проводити тоді підрахунок.

Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рахуємо. 13 членів комітету – за, проти – 0, утрималися – 0.
Отже, рішення прийнято.

Дякую, колеги. Дякую всім, хто був присутнім по цьому питанню. Якщо є бажання, можете залишатись на засіданні комітету, якщо ні, дякую і бажаю гарного дня.

Так, переходимо до наступного нашого питання порядку денного – це проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення виконання Україною Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей (реєстраційний номер 14252), суб'єкт законодавчої ініціативи – Кабінет Міністрів України.

Прошу співголову профільного підкомітету доповісти про результати розгляду на підкомітеті зазначеного законопроекту.

Павло Васильович. Павло Васильович чи Михайло Миколайович.

Так, поки з'ясовуємо, де наші члени комітету, давайте надамо тоді слово Кабінету Міністрів України, хто представляє позицію Кабміну.

ФЕРЕНС О.М. Шановний головуючий, шановні народні депутати, позицію від Кабінету Міністрів представляю я, Олена Ференс, заступник міністра юстиції України.

Відповідно суб'єктом законодавчої ініціативи цього законопроекту є Кабінет Міністрів, який розроблявся Міністерством юстиції, тому що Міністерство юстиції є суб'єктом, який забезпечує виконання Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей. Цей законопроект раніше вже подався до Верховної Ради під номером 10176, але в зв'язку з відставкою уряду був відкликаний і подається він відповідно... *(Не чути)* до установленної процедури.

Проект закону розроблено Міністерство юстиції та за результатами аналізу застосування виконання відповідної конвенції. Передбачається внесення змін відповідних до Цивільно-процесуального кодексу, де передбачається врегулювати особливості розгляду таких справ, безпосередньо визначення судів, які будуть розглядати, термін, щоб не перевищував, як передбачає конвенція, не більше шести тижнів розгляду цих питань. А також відповідні зміни передбачаються внести зміни до статті *(нерозбірливо)* Сімейного кодексу, де *(нерозбірливо)* найкращих ситуацій, щоб як би для дитини, якщо вона не може перебувати у відповідності до *(нерозбірливо)*, коли відбувається питання визначення щодо повернення дитини *(нерозбірливо)* держави її перебування, для того щоб покращити її емоційно-психологічний стан. Прийняття цього законопроекту передбачене також відповідною дорожньою картою з питань верховенства права, плюс на сьогодні є, склалась практика Європейського суду з прав людини, де встановлено порушення Україною щодо своєчасного забезпечення виконання конвенцій відповідних. Відповідно

це справа "Хавровський проти України", "Віленчик проти України", "Лях проти України", "Бахаров проти України".

Ще хочу сказати, навести статистику, яка у нас на сьогодні є в частині, що стосується питання повернення дітей. Якби зазвичай максимально докладаються зусилля для того, щоб ці питання (я розумію, що вони дуже непрості, це доля дитини) максимально проходили, щоб це було питання медіації і повернення дитини доходило відповідно до судового розгляду. Але відповідно якби є розгляд питань, які, ну якщо говорити за статистику, то в порядку десь 35 відсотків таких справ передається відповідно до судового розгляду, а так зазвичай це вирішується на питаннях медіації, відповідно переговорної процедури, щоб врегулювати такі чутливі питання, які стосуються долі наших дітей.

У зв'язку з цим міністерство і Кабінет Міністрів звертаються до шановного комітету, пане голово і народні депутати, підтримати цей законопроект за основу, тому що він дійсно важливий в частині виконання наших міжнародних зобов'язань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Олено.

Рука піднята у члена комітету, народного депутата України Володимира Антоновича Ватраса.

ВАТРАС В.А. Так. Доброго дня, шановні колеги. Шановна пані Олено, я хотів би, щоб ви врахували ту обставину, що робочою групою з питань рекодифікації сімейного законодавства, яку я очолював, підготовлено проект книги 7-ї "Сімейне право" до оновленого Цивільного кодексу, яка зараз знаходиться на всенародному обговоренні і планується до реєстрації в грудні на перше читання в парламенті. Тому, якщо вами ініціюються зміни до Сімейного кодексу, я хотів би, щоб контактна особа від міністерства, яка мала відношення до підготовки цього законопроекту, сконтактувала зі мною, для того щоб ми в рекодифікований Цивільний кодекс також врахували і внесли зміни до відповідної норми. Тому що, скоріше всього, в наступному році в нас Сімейний кодекс має всі шанси втратити чинність і стати частиною Цивільного кодексу. Щоб цей закон не був просто для того, щоб внести зміни до Сімейного кодексу, який в подальшому втратить чинність.

Дякую.

ФЕРЕНС О.М. Я дякую за коментар, обов'язково врахуємо і сконтактуємо, пані Катерина Шевченко, я думаю, зараз присутня, чує нас. І, звичайно, Міністерство юстиції, ну, найбільш активно працює з питанням рекодифікації взагалі цивільного законодавства, тож обов'язково врахуємо.

Дякую.

ВАТРАС В.А. Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Позиція Верховного Суду нам важлива.

_____. Добрий день, Денисе Вячеславовичу. У нас бере участь суддя Касаційного цивільного суду Юлія Черняк, яка брала участь в розробці цього проекту. Просив би передати їй слово.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тоді, пані Юлія, вам слово. Вітаємо на засіданні комітету.

ЧЕРНЯК Ю.В. Доброго дня. Доброго дня, шановні колеги. Рада вас вітати.

І моя перша теза буде зводитися до того, що я щиро вітаю той факт, що до порядку денного засідання Комітету з правової політики нарешті внесено даний законопроект.

Ну, я не буду витрачати час, вказуючи ще раз на важливість цього законопроекту. Єдине, що відмічу, що в судовій практиці України питому вагу на сьогодні займають саме ті категорії справ, які охоплюються Конвенцією про цивільні-правові аспекти міжнародного викрадення дітей.

Практика в цілому оцінюється як належна, але і практика, і суспільні відносини, і сьогоднішні реалії вказують на необхідність доопрацювання низки аспектів, які пов'язані із цією конвенцією.

По-друге, що хочу відзначити. Те, що Касаційний цивільний суд в складі Верховного Суду має доволі довгу і, я вважаю, плідну співпрацю із Департаментом міжнародної правової допомоги Міністерства юстиції України саме у напрямку, що стосується вироблення належної практики вирішення спорів, які охоплюються Конвенцією 1980 року. І Касаційний цивільний суд опрацьовував поданий законопроект. Це опрацювання тривало, наскільки я пам'ятаю, не один рік. У нас було активне

листування, офіційне листування з даним департаментом. Ми надавали свою позицію, озвучували свою позицію щодо низки положень законопроекту, озвучували свої рекомендації, і в цілому вони знайшли своє втілення у кінцевому варіанті поданого законопроекту.

Більше того, я хочу також наголосити, що нинішня редакція законопроекту враховує також ті зауваження і пропозиції, які були озвучені на цілій низці круглих столів і конференцій, в яких брали участь і працівники Міністерства юстиції України, і судді Верховного Суду, і це були фахові зустрічі в тому числі за участі Гаазької конференції з міжнародного приватного права, під егідою якої цей міжнародний правовий документ було прийнято, і в тому числі за участі контактних суддів з договірних держав, інших договірних держав цієї Конвенції.

Тому ще раз наголошую на важливості того, що цей законопроект нарешті внесений на обговорення Верховної Ради, те, що він внесений саме в такій редакції. І що в цілому враховані в тому числі і пропозиції Касаційного цивільного суду. Єдине, що в нас залишилось, наскільки я розумію, не врегульовано питання, воно стосується процесуальної служби, вирішення питання щодо забезпечення позовів у цій категорії справ. І відповідно в листі, який надсилався, наскільки я пам'ятаю, на початку грудня цього року, зокрема Касаційний цивільний суд вказав на те, що залишаються не врегульованими питання, що стосуються, як я пам'ятаю, стаття 292 з позначкою "2", там, де йде мова про порядок вирішення питання щодо забезпечення позовів у цій категорії справ.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Юля. Єдине, що по забезпеченню позову, колеги, дивіться, цей законопроект стосується цих положень, тому, здається, немає сенсу 116-у застосовувати.

Мін'юст, що з цього приводу ви скажете?

ФЕРЕНС О.М. Так, пане головуєчий. Дякую. Дійсно, стаття 292 з позначкою "2" "Заходи забезпечення позову", є окрема стаття, яка передбачає врегулювання цих позовів і визначає механізми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І цей законопроект торкається цієї статті...

ФЕРЕНС О.М. Так, звичайно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто на друге читання ми спокійно зможемо...

ФЕРЕНС О.М. Є, передбачено, стаття 292 з позначкою прим.2.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому необхідності у 116-й у нас немає. В принципі, ми можемо голосувати той проект рішення комітету, який запропонований.

Так, чи є у нас на зв'язку голова профільного підкомітету? В принципі, у нас не є обов'язковим рішення підкомітету, але це наша практика. Чи було рішення підкомітету? Це перше читання...

ПАВЛІШ П.В. Денис Вячеславович! Павло Павліш, співголова підкомітету з питань правосуддя. Підкомітет з питань правосуддя на своєму засіданні даний законопроект не розглядав. Тому пропонуємо розглянути вже на комітеті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ну, ми отримали позиції, мали змогу члени комітету, народні депутати ознайомитись. Я свою точку зору скажу. Там немає таких якихось питань, ну і ви чули позицію, нема тих питань, які б ми не могли вирішити, здається, на другому читанні. Ну і перше, начебто, теж не виглядає конфліктним там в жодній позиції.

Тому, колеги, якщо немає інших позицій, то пропоную прийняти рішення на цьому комітеті по рекомендації законопроекту для голосування у Верховній Раді в першому читанні. Немає заперечень? Тоді переходимо до голосування за запропонований проект рішення.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик. Валерій Іванович!

Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це Демченко? Бачу.

Для стенограми: також на засіданні комітету долучився член комітету народний депутат України Демченко Сергій Олексійович.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За – Німченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Новіков. Михайло Миколайович.

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За – Павліш.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев.

Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс. Фріс Ігор Павлович.

Отже, рахуємо. 11 членів комітету – за, проти – 0, утрималось – 0. Отже, рішення прийнято. Дякую, колеги.

Колеги, ми перед тим, як я надам слово, маємо визначитись із доповідачами по 8084 і по цьому проекту Закону 14252.

По 8084 законопроект я би пропонував Ігоря Павловича Фріса. Ігоря Павловича, правда, нема. Немає заперечень ні в кого?

_____. Та поки немає, давайте уповноважимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо Ігор Павлович з якихось причин не зможе, то я як голова комітету теж зможу тоді представити його у Верховній Раді. Тоді поставимо Ігоря Павловича Фріса. Окремо не потрібно ставити на голосування? Немає необхідності. Окей.

А по 14252, хто готовий представити?

ВАТРАС В.А. Може Ватрас. Тут пов'язано з сімейним правом, я, в принципі, не проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я теж про це подумав. Тим більше, що ми зрозуміли, вам ще потрібно буде поспівпрацювати з Міністерством юстиції в частині, в якій ви озвучили, тому...

_____. Підтримуємо, Денис Вячеславович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає заперечень? Тоді Володимир Антонович Ватрас. Немає необхідності голосувати? Немає. Добре. Тоді, секретаріат, врахуйте.

Пані Олено, у вас рука піднята, у нас ще "Різне" буде.

ФЕРЕНС О.М. Дякую.

Я хочу подякувати від Міністерства юстиції за підтримку...*(Не чути)* наших пропозицій. Щиро вдячні, пане голово, народні депутати. Дякуємо за підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам за роботу.

Так, колеги, "Різне". В питанні "Різному" яке питання я би хотів озвучити? Я попрошу Верховний Суд теж бути на зв'язку. Дивіться, до мене особисто, до... я думаю, до членів комітету, можливо, до народних депутатів також звертаються судді, в першу чергу районних судів, з тим, що в часи, коли відсутня електроенергія, є складнощі із роботою, із фіксуванням судових засідань. Звичайно, особливо гостро це питання стоїть в кримінальному процесі, там, де санкції, там, де запобіжні заходи застосовуються, там, де конвойні і так далі, і тому подібне, там, де свідки з'являються. Але і в інших процесах так само це питання стоїть, коли, я знаю, коли сторони з'їжджаються чи свідки ті ж самі приїжджають по справі там, тим більше з різних куточків міста чи навіть не одного міста, знаю, що є проблеми, люди обурюються, коли засідання не проводиться, переноситься і так далі.

Ще на восьмій сесії було зареєстровано законопроект 8359, який передбачає внесення змін до Цивільного процесуального кодексу адміністративного судочинства і Господарського процесуального кодексу. Оскільки Кримінальний процесуальний кодекс не є предметом відання нашого комітету, хотілося б обговорити питання актуальності цієї проблематики станом на зараз. Я вважаю, що вона актуальна. З досвіду спілкування з колегами з іншого комітету, начебто різні думки є, хтось там вважає актуальним, хтось не вважає актуальним. Нагадаю коротко, що законопроект 8359 передбачає, що в період неможливості здійснення фіксації суд, якщо не заперечують сторони, може перейти до письмової форми фіксації секретарем в протоколі судового засідання. Да, це додаткове навантаження, можливо, буде на секретарів. Але знову ж таки певний запобіжник, що за рішенням головуючого судді і при згоді сторін, для того щоб не було якихось порушень прав осіб. У деяких випадках це може бути досить доречним і доцільним.

Дуже коротко хотілося б обговорити це питання. Тут важливо в першу чергу, звичайно, що позиція представників судової гілки влади. Хто у нас присутній на засіданні? Чи присутня у нас Вища рада правосуддя? Чи присутня у нас ДСА? Чи присутня Рада суддів?

Чи присутня Вища рада правосуддя, представники? Немає. Добре.

Державна судова адміністрація чи присутня на засіданні? Пан Леонід, бачу, що присутній. Ви тільки вголос скажіть щось, що присутній.

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Я трохи відволікся, можна...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Головне, що ви присутній. Представтесь просто і все.

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Сапельніков Леонід, Державна судова адміністрація, заступник голови з цифровізації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ну, і Верховний Суд.

БАБАНЛИ Р.Ш. Добрий день. Бабанли Расім, перший заступник керівника Апарату Верховного Суду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

У нас ще є пані Юлія, я бачу, на засіданні, Черняк, да, тут, то, можливо, і вона зможе сказати свою позицію.

Але спочатку давайте Верховний Суд щодо озвученого питання. Чи є зараз проблема, чи є доцільність, скажімо, розгляду законопроекту 8359, чи, можливо, в тій чи іншій формі... про це.

БАБАНЛИ Р.Ш. Денис Вячеславович, тоді підтримували його, у 2022 році, коли розглядалось це питання і насправді тоді була для цього обґрунтована необхідність. Зараз також бачимо, що така необхідність є, оскільки звертаються суди і в письмовій формі, і в усній. А завтра, до речі, буде зустріч Голови Верховного Суду з усіма судами, о 12-й годині вона планується, це онлайн-зустріч, на якому запрошені всі представники судів районних, перша інстанція господарських, адміністративних і апеляція так само. І в межах підготовки до цієї зустрічі також надходять ті питання, які турбують суди, і вони теж там порушують ці питання. Навіть ті суди, які є з генераторами, кажуть, що потужності і тривалості їхньої роботи на це все не вистачає, тому проблема є. Але якщо потрібно щось, можливо, в межах цієї зустрічі, завтра нею скористатися і додатково це питання проговорити, то це можна зробити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Пане Расіме, величезне прохання тоді буде, у межах цієї зустрічі обговоріть законопроект 8359, тобто проблематика, способи її вирішення, які можливі складнощі, що необхідно вдосконалити по цьому. Я ж кажу, є розуміння

проблеми, можливе додаткове навантаження на секретарів, що заповнювати протокол судового засідання і так далі. Можливо, десь нові секретарі судового засідання, які цього ніколи не робили і не звикли, да, і так далі, можливо, ще якісь є опції. Проговоріть з ними. Нам буде важлива, я думаю, позиція якраз суддівської спільноти для цього.

І, скажу так, я зареєструю законопроект по кримінальному, аналогічні положення, де будуть передбачатися по Кримінальному процесуальному кодексу. Хоча це не є предметом відання нашого комітету, ми будемо просити профільний комітет також його розглянути. Я думаю, що колеги, сподіваюся, долучаться, звичайно, з нашого комітету, розуміючи цю проблематику. Тому фідбек буде надзвичайно важливим. Добре?

БАБАНЛИ Р.Ш. Зробимо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Юліє, користуючись нагодою, що ви з цього приводу скажете?

ЧЕРНЯК Ю.В. Шановні колеги, користуючись нагодою, підтримаю все, що щойно було сказано паном Расімом. Ви знаєте, що Верховний Суд в силу законодавства надає методичну допомогу суддям першої і другої інстанцій. І дійсно Касаційний цивільний суд майже щомісяця проводить виїзні зустрічі із суддями місцевих судів і апеляційних судів. І ось та проблема, яку ви озвучили, вона є актуальною абсолютно для всієї судової системи. І відповідно я думаю, що ваша пропозиція є слушною і потребує на підтримку, всебічну підтримку. І відповідно якщо потрібна допомога з боку Верховного Суду, я думаю, що по цьому питанню ми, звичайно, вам її будемо надавати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Юлія. Ми знаємо перестороги, ми недаремно реєстрували в 2022 році. Ми пам'ятаємо, що після того зима була трошки полегша, наступна, тому там не було такої актуальності. Ми знаємо, що тоді надходив фідбек від там представників суддівської спільноти, від колег, що це додаткове навантаження. Тому як би і, чесно, я от з цим враховували, тому ми виносили цей законопроект. Але, да.

ЧЕРНЯК Ю.В. Але, на жаль, часи змінюються, виклики зростають, тобто і ставлення міняється.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саме так. Тому дуже добре, що завтра, сподіваюсь, буде можливість проговорити це питання якраз із представниками суддівської спільноти. Добре?

Да, Максим Євгенович Дирдін, вам слово.

ДИРДІН М.Є. Да. Я з іншого питання хотів поговорити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А давайте тоді це питання закінчимо, у нас ДСА присутнє, я просто поставлю... І потім, якщо по іншому, а потім тоді підніmemo інше питання в "Різному".

Так, пан Леонід Сапельніков, я сподіваюсь, ви чули, да, що у нас ще у 2022 році було зареєстровано проект закону, який передбачає, що в разі неможливості через відключення електроенергії і так далі здійснювати фіксацію судових засідань, то це за рішенням головуєчого судді, за згодою сторін може здійснюватись секретарем судового засідання в протоколі.

Чи є якась позиція? Я знаю, що ми заздалегідь, можливо, вас не попереджали, що виникне це питання на засіданні комітету, але чи є позиція з цього приводу? Чи є скарги судів на те, що неможливість здійснення і так далі, правосуддя?

САПЕЛЬНІКОВ Л.В. Розуміння того, що зараз зростає кількість відключень і час відключення, відповідно генератори працюють, скажімо так, розраховані на 4-5 годин праці, а зараз буває до 7-8. Тому, дійсно є, може виникати проблематика. Але на зараз всі суди забезпечені генераторами і паливом, якщо є якісь точкові питання, ми розбираємось. Тому з такої точки зору єдине, що, дійсно, велике навантаження на працівників, тут потрібно подумати, може краще підсилити генератори та купити ще, ніж робити відповідне навантаження на працівників. В принципі, такої позиції, да чи ні, я не можу висловити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, да. А купити генератори, так а що вас зупиняє?

САПЕЛЬНІКОВ Л.В. Що-що? Купити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що вас зупиняє, да? Це можна було і раніше зробити.

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Зараз всі генераторами забезпечені, але забезпечені відповідно по певній кількості: маленький суд – там два зали судових засідань, середній суд – більше. Тобто ми розуміємо, ми не забезпечуємо електропостачанням за рахунок генераторів так, щоб суд працював у звичному режимі. На жаль, це дуже дорого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. І 4-5 годин це з урахуванням коли один, два комп'ютери працюють, чи коли працює весь суд, бо по-різному...

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. А немає різниці, якщо генератор працює, немає різниці, на якому навантажені. Якщо він працює десь від 30 відсотків і вище, то немає значення, чи він працює з одним комп'ютером, з двома, він все одно розрахований... їх потрібно вмикати-вимикати. Тобто навіть в дата-центрах, якщо є генератори, їх завжди два великих, тому що вони поперемінно вмикаються і вимикаються, це принцип роботи генератора. В іншому разі потрібна електростанція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А в судах у нас по два чи по одному?

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. По одному, зараз все по одному, тому що ми не стикались з такою проблемою, ми можемо, я проговорю... ну, фінансова частина не моя, я проговорю з головою з цього питання, тому що були звернення, в мене я сьогодні розмовляв і з київським ТУ, і з Дніпропетровської області ТУ саме по цим питанням, тому от зібрав таку інформацію. Відповідно будемо розмовляти, чи потрібно нам по два генератори добавляти, ще по генератору добавляти, чи є в нас на це ресурс.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А скажіть, будь ласка, ще таке питання Там я чув від колег, що були проблеми з підключенням певних генераторів, то ли синусоїда не та, ну, я маю на увазі від судів, щось таке, що там... Це, можливо, ті, які отримали в рамках міжнародної технічної допомоги?

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Я так не скажу. Всі питання, які нам звертаються до під'єднання, ми виділяємо відповідні кошти. Єдине, що я чув сьогодні, от з київським ТУ розмовляв, що зараз вже не витримує електрика, тобто вони кажуть: генератори є, вони заправлені, але в момент включення горять щитки, тому що великий струм іде. Це є таке теж питання, ми зараз вирішуємо. Тобто тут не завжди генератори.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, значить, потрібно активно проводити відповідні роботи.

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Почали вже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Володимир Антонович Ватрас, у вас рука піднята.

ВАТРАС В.А. Якщо дозволите, я також хотів би висловити свою точку зору. Дійсно, ця проблема існує, вона існує по всій Україні. І дуже добре, що судова адміністрація за участю міжнародних донорів допомогла забезпечити суди генераторами. Але сьогодні енергетична сфера розвивається, і тому я хотів би, щоби ми поговорили про те і, можливо, надалі запропонувати обладнувати суди не лише генераторами, а і системами акумулятор-інвертор. Це система, яка дає можливість при 11-20 кіловатах запасу акумулятора підтримувати живлення в суді впродовж 20-25 хвилин, якщо це не потребує великих витрат в електроенергії. І потім в подальшому генератор, який є, він може запускатися, заряджати десь за годину цей акумулятор, і суд зможе безперебійно працювати впродовж доби. Орієнтовна вартість такої системи, умовно, на районний суд буде коливатися від 3 до 5 тисяч доларів. Тому я вважаю, що енергетична безпека нашої держави – це основне, забезпечення стабільності судової системи – також, і тому вже в майбутньому, в наступному році, ми маємо пропрацьовувати більш сучасні механізми забезпечення автономним живленням наших судів.

Також хотів би звернути увагу судової адміністрації, можливо... До мене надходять скарги, от Вінницький, наприклад, районний суд, мабуть, його не забезпечують належним чином генераторами, щоби ви звернули увагу саме на Вінницький районний суд Вінницької області. Тому що є численні скарги адвокатів, що справи відкладаються без дати наступного засідання, мотивуючи тим, що в суді відсутня електроенергія. Якщо буде потрібно, зверніться до мене в особисті, я повідомлю прізвища суддів і безпосередньо хто скаржники. Але, очевидно, є проблема саме в цьому суді, зверніть, будь ласка, увагу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ДСА, бажаєте відреагувати?

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. По Вінницькому суду я зараз відразу зв'яжусь з керівником ТУ, запитаю це питання і дам відповідь.

ВАТРАС В.А. Саме Вінницький район. Не міський, а район.

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Так-так-так. Вінницький районний, так. Районний суд. Щодо акумуляторів. У нас деякі суди придбали, у нас ми виділили кошти і суди, ну територіальні управління відповідно до умов купували або генератори, або от зарядні станції. Якщо ми кажемо про акумулятори взагалі, то у нас серверні забезпечені ДБЖ. Так само ми це постійно докупаємо. Але от я особисто брав участь у виборі, в аналізі по Київському господарському суду, генератор чи зарядна станція, виходить так, що генератори значно дешевші і на більші об'єми потужності, але їх потім складніше в обслуговуванні. Враховуючи те, що така проблема майже не існувала, купувались генератори. Тобто тут складно прогнозувати на кінець, який буде, як то кажуть, *total (нерозбірливо)* цього процесу. Тому зараз, генератор майже в два рази дешевше, при цьому він в два рази більше потужності.

ВАТРАС В.А. Але ж його треба заправляти.

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Але треба заправляти, так. І тут має бути аналіз, ми зараз проводимо аналіз, тому що з такими відключеннями як зараз ми всі стикаємося вперше. Так? І зараз ми бачимо, що у нас два тижні не було і ще два тижні от зараз, мабуть, не буде. То відповідно генератори вже придбані все одно. Тому тут потрібно нам буде, ми проаналізуємо, що буде краще. Але ну це суми в два, в три рази дорожчі, це однозначно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Єдине, що можу сказати, пане Леоніде, коли ви говорите "ми проаналізуємо" всередині грудня місяця...

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Ні, ну ми... Два тижні пройшло пройшло як би...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А до цього не було ідеї проаналізувати?

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Так ми проаналізували. Тому що я ж і кажу, що ми проаналізували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так ви ж тоді і кажіть, що проаналізували, а то ви кажете – проаналізуєте. Ну, відразу виникає питання.

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Вибачте. Дякую за зауваження.

Весь попередній аналіз, який спирався на те, що на ті випадки відключення світла, які були, казав про те, що генератори дешевше значно з розтягнутим в часі... Тут же ще питання в тому, що на електропостачання на акумуляторні батареї потрібні гроші зараз і їх потрібно взяти, а генератори простіше придбати. Тому сконцентрували, я ж кажу, навіть влітку ми з Київським господарським судом аналізували, що їм краще в якості електроживлення генератори або батареї, і разом з судом дійшли висновку, що потрібно брати генератори.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Ну, ми з публікацій у фейсбуці від різних громадських організацій знаємо, що в ДСА дуже багато коштів, але ви навіть не спромоглись закупити лавочки. От вам так поставили у вину.

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Лавочки?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, да. Чомусь от лавочки, громадським організаціям відомо дуже сильно, неможливість встановлення лавочок. Не підкажете, в чому проблема.

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Вибачте, я про лавочки, ну, от чесно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Здається, це в Центру протидії корупції була така велика заставка красива. Не знаєте? Зверніть увагу, бо турбують лавочки громадськість.

Так, Павло Васильович Павліш. Максим Євгеновичу, почекайте, бо Павло Васильович Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Максим Євгенович перший був.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, а так ви по цьому питанню? Максим Євгенович просто інше питання.

ПАВЛІШ П.В. Да, я по цьому питанню хотів запитати в ДСА. А яка середня потреба там в такий зимовий період в районного суду на... в цілому ват енергії, там добова?

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. На маленький суд ми даємо генератори 5 кіловат зараз.

ПАВЛІШ П.В. І що, їм вистачає?

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Їх вистачає на два зали судових засідань, канцелярію, і серверне обладнання, і робочі місця.

ПАВЛІШ П.В. Я так розумію, там десь 2-3 кіловати вони використовують.

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Да. Але щодо палива, зараз паливом забезпечено майже до березня місяця талонами вже всіх. Процес на постійному контролі, оперативно поповнюємо запас. Там в рамках талонів йде, але робимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви все, Павло Васильович?

ПАВЛІШ П.В. Ну да, я просто розумію, що ці акумуляторні батареї, то їм там не вистачить. На пів години, може, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, там ще проводка, електрика. Щоб перезаряджався через інвертор, потрібна проводка і так далі, і тоді подібне.

ПАВЛІШ П.В. Якщо є вже генератори, то треба ними користуватися.

ВАТРАС В.А. Павло Васильович, 11 кіловат вистачить на добу, якщо буде акумулятор, на маленький суд.

ПАВЛІШ П.В. Володимир Антонович, дивлячись, як їх використовувати.

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Вибачте, 11-кіловатний...

ВАТРАС В.А. Акумулятор я маю на увазі.

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. ...десь не менше 700 тисяч гривень, здається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, у мене, перше, є звернення до Державної судової адміністрації. Надайте нам інформацію про забезпеченість генераторами і паливом на адресу комітету, всіх судів. Я маю на увазі, чесно, в першу чергу районні суди, ну, і апеляційні, звичайно...

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Забезпечення генератором і паливом, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно вірно, да. Ви знаєте, бо я продовжую, чесно кажучи, отримувати скарги від колег, від суддів з перших інстанцій, що вони за свої кошти купують паливо для генераторів, деє не працюють генератори, чи не підключені, і що купують за свої кошти.

Я почув від вас, що забезпечені талонами. Але є державний рівень – Державна судова адміністрація, є теруправління. Я не виключаю, я не стверджую, але не виключаю, що інколи, можливо, деє може бути недопрацювання теруправлінь Державної судової адміністрації. Тому я би просив, щоб ви дуже на це звернули увагу, можливо, якусь там нараду провели і з'ясували предметно в кожного суду районного, чи є у них проблеми. От в активному порядку, от щоб центральний рівень ДСА за можливістю обдзвонив кожний районний суд і дізнався про стан речей, який він реально існує, по забезпеченню генераторами, по забезпеченню паливом. Чи купують судді і працівники апарату за свої кошти, чи забезпечила їх Державна судова адміністрація в цій частині талонами і так далі. Добре?

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Тобто минуя територіальні управління...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. От щоб ДСА з центрального рівня це зробила. Добре? А потім нам дає повідомлення. Скільки вам часу на це потрібно, щоб реалізувати? Можливо, ми нараду проведемо просто робочу з цього питання.

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Ну, якщо дозволите протягом наступного тижня, було б чудово. Тому що я скажу так, що у нас зараз навантаження є... За наступний тиждень маємо зробити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За наступний тиждень. Тоді орієнтовно, може, там в четвер, п'ятницю проведемо нараду по цьому, по результатах. Добре?

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Все тоді по цьому питанню.

Максим Євгенович.

ДИРДІН М.Є. Дякую. Теж в "Різному" інше питання. Я думаю, що до народних депутатів теж прийшли листи від судів. В даному випадку я говорю про себе. Господарський суд Тернопільської області. У нас тут сортовано питання, це вони піднімають перед народними депутатами, це було рішення Вищої ради правосуддя від 30 вересня цього року щодо затвердження нормативів кадрового, фінансового та матеріально-технічного забезпечення судів і так далі. І тут присутні Верховний Суд, Вища кваліфікаційна комісія, ДСА. Хотів просто дізнатися, чи якась відбувається комунікація з цього питання? Чи є інформація у вас? На якому рівні йде робота щодо визначення "нормативне забезпечення кадрами, людьми"... Вам відомо... Я знаю, що вони спрямовуються на Верховний Суд.

БАБАНЛИ Р.Ш. Добрий день. Максим Євгенович, я входив в ту робочу групу, яка працювала ці нормативи рекомендацій і їх Вища рада правосуддя затвердила. Можливо, потрібно дивитися в контексті конкретного суду, але поки що вони сформовані відповідно до тих методологій, які раніше колись розроблялися ще у (я не пам'ятаю) 2016 році і вони... І в ході цієї роботи робоча група прийшла до висновку, що цю методологію потрібно переосмислити, тобто того, що реально має бути в судах. Але водночас цей процес було би логічно здійснювати в межах питання про мережу судів і одночасно от в межах цього процесу розробити методологію, розуміти, скільки суддів і в яких судах має бути, і скільки працівників апарату до них має бути дотичних.

Водночас, що було прогресивного саме в цих нормативах, що ми передбачили на рівні нормативів можливість збільшення помічників у суддів більше ніж один, тому що на сьогодні воно так передбачено за винятком там Окружного суду адміністративного і передбачили таку можливість, що можна буде в суддях додавати помічників. Не знаю, оцей суд, який ви згадували, Максим Євгенович, вони там питання по суддям чи по працівникам апарату саме ставили?

ДИРДІН М.Є. Вони ставлять питання і по суддях, і по апарату. У них 14, зараз є листи від ДСА про те, що в них штатка по суддях має бути 10. І по працівниках, теж зменшується в них кількість працівників. 10 на суддів і на 42 штатних працівників. А було

14 і 78, якщо не помиляюсь. І вони, оце суд, господарський суд Тернопільської області. І вони це питання піднімають і, бачу, вони надсилали на Вищу раду правосуддя, Раду суддів, Вищу кваліфікаційну комісію суддів, Верховний Суд, до господарського суду, ДСА. Але я так розумію, що воно щось не рухається або немає відповіді їм, і вони вже звертаються до комітету.

БАБАНЛИ Р.Ш. Максим Євгенович, підніму, у нас цей лист.

ДИРДІН М.Є. Все, дякую.

Я тоді питання до ДСА, якщо Леонід Віталійович в курсі цієї ситуації, обізнаний?

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Я так відповім: що глобально в курсі, локально – ні. Тому що кадри не є, скажімо, в моїй відповідальності, компетенції. Але я скажу так, що ми розраховуємо ще з 2018 року відповідно до навантаження кількість суддів. У нас кожного кварталу публікується карта. На сайті ДСА і на сайті Ради суддів публікується карта щодо навантаження по кожному суду. І там є відповідно до того, скільки суддів є, скільки має бути згідно коефіцієнтам навантаження. Тобто це було проведено у 2018 році дослідження, скільки часу потрібно на певну категорію справ. І ми вираховуємо, скільки має бути суддів, враховуючи те навантаження, яке є.

ДИРДІН М.Є. Я зрозумів. Тоді питання: керує цим питанням Максим Валерійович Пампура чи хтось інший у вас?

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. У нас два. У нас є т.в.о. Максим Валерійович Пампура, кадри під ним, ну, скажімо, його зона відповідальності; і я як заступник. Більше у нас заступників немає.

ДИРДІН М.Є. Зрозумів. Тобто на сьогоднішній день питання не врегульовано, да? Вони посилаються на те, що навантаження є, воно буде збільшуватися у зв'язку... один із таких критеріїв, як релокація підприємств, бізнесу із сходу на захід, вони пояснюють свою позицію. Тобто спільних нарад ви не проводили, да?

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Особисто я ні.

ДИРДІН М.Є. Все, зрозумів.

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. Але я хочу сказати, що ми по навантаженнях по кожному суду рахуємо кожного кварталу і дивимось оці відхилення. Це є, це системна робота, яка проводиться з 2018 року.

ДИРДІН М.Є. Добре, дякую.

А є представник Ради суддів України?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи є Рада суддів України? Немає Ради суддів.

ДИРДІН М.Є. І тут теж лист був до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ВККС, бачу, є. Чи є Вища кваліфікаційна комісія суддів?

_____. Да. Добрий день, шановні колеги.

ДИРДІН М.Є. Да, доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чули ви, про що Максим Євгенович запитував?

_____. Да. Але я думаю, що ми в межах всіх існуючих вакансій зараз докладаємо максимум зусиль, щоб їх заповнити. Щодо того, скільки конкретно суддів в конкретному суді має бути, я не впевнений, що це наша зона відповідальності. Разом з тим, за потреби можемо доповісти.

ДИРДІН М.Є. Да. Тут більше питання до Вищої ради правосуддя і до Ради суддів, щоб знати їхню позицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Євгенович, це питання я контактував також, бо дійсно звертався цей конкретний суд, і до Івана Романовича Калаура, він піднімав це питання, думаю, що він зараз скаже. Ми тоді дізнавались. Є пропозиція Державної судової адміністрації за методологією, яку Вища рада правосуддя затвердила. Да? Тобто є методологія розрахунку чисельності, її затвердила Вища рада правосуддя, там була робоча група, наскільки я пам'ятаю, в Вищій раді правосуддя. І, власне, по цих цифрах і по цій методології воно і розраховано було. Я думаю, що цей один суд піднімає це питання, я

думаю, що це можна буде дізнатися у робочій групі, якщо перерахувати стоїть питання, перевірити перерахунок, це, я думаю, що. Чи пояснення...

(Загальна дискусія)

Да, да. Так, а ми ж, давайте тоді просто зустрінемося з цією робочою групою, попросимо тоді пояснити.

ПАВЛІШ П.В. Я би хотів по цьому питанню доповнити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Романович Калаур перед вами був, давайте по черзі, колеги. Іван Романович.

КАЛАУР І.Р. Дякую, Денис Вячеславович.

Я прошу вибачення, не включаю, бо у мене дуже поганий інтернет з тими відключеннями світла.

Дивіться, я, по-перше, хочу подякувати і нашому колезі Дирдіну Максиму Євгеновичу за те, що підняв це питання. Дійсно, ця методика вже розроблена, але у мене таке складається враження, що ця методика не враховувала двох важливих факторів. Перший фактор, це те, що у нас зараз дуже багато релокованих підприємств, підприємств, які переїхали зі сходу, і кількість господарських спорів у майбутньому, я так підозрюю, вона тільки буде зростати. А друге, це ФОПи. Ми бачимо тенденцію, що кількість ФОПів, тенденцію в тому, що збільшується кількість справ, які пов'язані із визнанням банкрутами ФОПів. І тому мені здається, що ми повинні все ж таки зустрітися з робочою групою і обговорити ці питання просто, щоб при коригуванні цієї методики, щоб власне були враховані оці тенденції щодо збільшення кількості спорів саме у порядку господарського судочинства.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Да, це обов'язково тоді зробимо. Пропоную на наступному тижні погодити це і зустрітися з Вищою радою правосуддя, з представниками цієї робочої групи, хто там входить, ДСА, покликати відповідно голову, це голова суду, здається, піднімає це питання господарського тернопільського, покликати, пройтися, зрозуміти логіку обрахунку навантаження, кількості, далі вже дивитися на результати, скажімо так.

Павло Васильович Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Я хотів би звернутися до Державної судової адміністрації. Дійсно, я так розумію, всім депутатам надіслали цей лист. Я його уважно вивчив, мене тут здивувало, що у порівнянні з 21-м і 24-м роками, вони показують статистику, що кількість справ зросла на 300 відсотків. Чесно кажучи, такий шалений ріст справ, він досить дивно виглядає, тому я просив би ДСА перевірити ці дані, що саме в них збільшилося, вони пишуть справ і матеріалів, але ж все ж таки 300 відсотків це дуже велика цифра. Те, що інтернет дає згідно офіційних даних – до Тернопільської області було релоковано всього 62 підприємства, тому я не думаю, що вони на 300 відсотків би збільшили кількість господарських справ. Тому тут треба зважено буде підійти до цього і дійсно розібратися.

ДСА, я би просив вас розібратися зі статистикою і надати нам цю інформацію по Тернопільській області. Взагалі, якщо дійсно у них ситуація, що кількість справ там дуже велика, то треба буде приймати вам якісь рішення, додавати там, збільшувати кількість, але треба розібратися... *(Не чути)*

САПЕЛЬНІКОВ Л.В. Можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, прошу, ДСА.

САПЕЛЬНІКОВ Л.В. ...*(Не чути)* навантаження на суди, господарські суди, Тернопільська область, господарський суд Тернопільської області. За 9 місяців 2025 року надійшло 3 тисячі 7 справ. Відповідно до рішення ВРП має бути 14 суддів, з повноваженнями зараз 8, для розгляду цих 3 тисяч справ по нормативах навантажень потрібно 13 суддів. Тобто ми розуміємо, що якщо ми кажемо про те, що у них не вистачає суддів, 6 людей, це зрозуміло, але навіть при тому об'єму, який зараз до них надійшов, їм достатньо 13.

ПАВЛІШ П.В. Давайте так, не справ, а справ і матеріалів. Ми ж відрізняємо справи, і справи, і матеріали. Тому там справ може бути 200, а все інше матеріали. Кожна ухвала, там кожний запит, лист або ще рахується як матеріал, тому тут вона не... Ця статистика не є релевантною для визначення.

САПЕЛЬНІКОВ Л.В. Ні, так ми просто матеріали теж оцінюємо з точки зору навантаження, я маю на увазі це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вони просто не за одиницю йдуть, а менше?

ПАВЛІШ П.В. Я розумію, да.

САПЕЛЬНІКОВ Л.В. Там не одиниця, там взагалі відповідно до категорії справи як денний коефіцієнт навантаження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

САПЕЛЬНІКОВ Л.В. Виходить на 15 тисяч часів 15525 часів потрібно на розгляд справ і матеріалів по статистиці. І це достатньо по навантаженню 13 суддів. Ми подивимось окремо, це така інформація, яку я відразу підняв, а так...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо активно піднімає це питання голова суду, то я думаю, що цьому потрібно приділити увагу, щоб з'ясувати реальний стан речей. Окей.

Іван Романович, у вас з минулого не опущена рука ще, чи ви щось хотіли додати?

Іван Романович Калаур. Я так розумію, не опустив руку просто Іван Романович.

Колеги, якщо... Павло Васильович, прошу.

ПАВЛІШ П.В. Шановні колеги, ми вже декілька разів це питання піднімали і зараз хочу знову. Міністерство юстиції, що в нас з ратифікацією Конвенції про захист професії адвоката?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мін'юст.

_____. Питання стосується багатьох членів комітету. Я підтримую Павла Васильовича. Будь ласка, скажіть нам.

ФЕРЕНС О.М. Перепрошую, можна ще... не зовсім якісний зв'язок, з конвенцією якою?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Про захист професії адвоката, ратифікація. Ви вже маєте це питання дуже добре знати, бо ми його піднімаємо вже раз п'ятий, напевно.

ФЕРЕНС О.М. Так, я чула, що це питання піднімалося. Наскільки я знаю, там питання поставало в частині щодо перекладу цієї конвенції. Але, якщо можливо, я просто

зараз терміново уточню, якщо ситуація змінилася, останнє питання було саме в частині, що стосується офіційного перекладу цієї конвенції.

ПАВЛІШ П.В. Да, дайте нам, будь ласка, інформацію ...*(Не чути)* термін чи ні.

ФЕРЕНС О.М. Так. Якщо дозволите, пане головуєчий, я просто із... я зв'яжуся зараз і повернуся надати відповідь на це питання. Дякую колегам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прошу, Максим... Да, Максим Євгенович.

ДИРДІН М.Є. Да, дякую, що підняли це питання, Павло Васильович.

Я звертаюся до Олени Ференс, я хотів нагадати, що зараз виконуючий обов'язки міністра юстиції, вона тоді в нас була на цих всіх нарадах, і вона відповідальна по цьому напрямку, і на той час вона мала дізнатися в міністра юстиції Галущенка, а зараз його вже немає. Зараз вона виконує.

Міністерство юстиції мало підготувати документи, щоб потім направити в Офіс Президента Президенту, щоб він визначив людину, хто буде підписувати дану конвенцію від імені України. Там було два процеси, що підготовка документів на підписання і офіційний переклад, вони один з одним не пов'язані. Це було сказано представниками Міністерства закордонних справ України. І тому тоді була пропозиція і тоді Міністерство юстиції взяло на себе зобов'язання це питання погодити із міністром. Сьогодні вона виконуючий обов'язки міністра. Я думаю, що це можливість їй же як виконуючій обов'язки міністра юстиції підготувати і направити ці документи в Офіс, для того щоб визначити, ну, у вас там вже внутрішня ця процедура. Час іде, а ця конвенція стоїть. І навіть, знаєте, смішно виглядає, що Україна навіть його не підписала, 21 країна вже підписала, а ми так і не підписали цю конвенцію.

От ці питання нас турбують. Тому що виходить так, що ще процес іде, і невідомо, яким процесом завершиться призначення міністра юстиції, і це може бути в наступний тиждень, може буде через тиждень, а час іде. Ми не повинні бути заручниками даної ситуації, щоб процес не зупинився. Будемо чекати від вас інформацію і позицію Міністерства юстиції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Олено.

ФЕРЕНС О.М. Да, дозвольтє.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто там виконуючий обов'язки міністра у нас?

ФЕРЕНС О.М. Я перепрошую, дійсно, я не могла зразу відповісти на це питання. Щойно я переговорила з пані Людмилою, виконуючою обов'язки на сьогодні міністра юстиції. Значить, на сьогодні яка робота Міністерством юстиції проведена в цьому напрямку? Розроблено проект Постанови Кабінету Міністрів щодо створення відповідної міжвідомчої робочої групи щодо порушення питання в цілому щодо реформування інституту адвокатури. Визначаються питання, оскільки ми знаємо, що поки що питання міністра юстиції стоїть на порядку денному, але, на жаль, поки що не вирішено, хто буде як би головою, співголовою. Відповідно до складу цієї робочої групи пропонується включити шановних народних депутатів, також відповідно представників адвокатської спільноти від адвокатури і громадськості. Тобто от такі з останнього ... *(Не чути)* вжиті як би заходи і піднімається, і розглядається питання в цілому комплексне реформування питання адвокатури України розглядати на цій міжвідомчій групі. Така от інформація щойно отримана мною від пані Людмили.

Дякую.

ПАВЛІШ П.В. А можна запитання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться... Зараз, перед тим як... Пані Олено, ваша відповідь ще більше викликала піднятих рук. Щось не те.

Так, Павло Васильович. Потім Максим Євгенович Дирдін.

ПАВЛІШ П.В. Я хотів би тут логіку зрозуміти. А в чому логіка полягає створення робочої групи по реформуванню там адвокатури, як ви кажете, так, і ратифікація Конвенції про захист професії адвоката? От якщо ми там приймемо або не приймемо цю реформу адвокатури, нам не треба захищати професію адвоката? Чи ми змінимо взагалі так професію адвоката, що у нас адвокатів не залишиться? Ну, я просто логіку не розумію пов'язаності одного з іншим. Давайте цей процес точно не пов'язувати, робоча група – це називається процес в небеса, так, а ратифікація Конвенції – це нам зрозумілі речі, які взагалі не пов'язані ніяк з реформуванням адвокатури. Тому не приймається...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Євгенович. А, ви хотіли відреагувати? Прошу, пані Олено, тоді.

ФЕРЕНС О.М. Дякую. Дякую за коментар. Я обов'язково передам позицію народних депутатів, позицію комітету в цій частині. Ну, я, звичайно, перепрошую, але от така позиція була озвучена виконуючою обов'язки міністра пані Людмилою Сугак. І, звичайно, побажання, яке є бачення комітету, обов'язково буде передано і враховано в подальшій роботі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Треба призначити міністра, щоб підписати. Зрозуміло.

ПАВЛІШ П.В. Немає з ким погодити, Денис Вячеславович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

ФЕРЕНС О.М. Зрозумійте, у нас така на сьогодні склалася ситуація.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

ФЕРЕНС О.М. Дякую. Дякую за розуміння. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Євгенович.

ДИРДІН М.Є. Так, я хотів би запитати у пані Олени. Може, є така можливість, пані Людмила Сугак може під'єднатися зараз до нашого комітету оперативно? Чому? Дивіться, я розумію, це не ваше направлення і ви як заступник міністра намагаєтеся пояснити позицію, і вона зараз викликає у багатьох членів нашого комітету питання. І коли ми говорили про ці всі речі, тоді ще був міністр юстиції. І пані Людмила Петрівна Сугак, вона мала з ним проговорити. Ну, ми ж не будемо гратися в кішки-мишки, знаєте? Ми говоримо, говоримо, а все нас не чують. І я хотів би все-таки, щоб зараз, якщо є можливість, якщо пані Людмила зараз не зайнята в інших заходах, вона би зараз під'єдналася до нашого комітету, ми могли б питання це проговорити. Я не думаю, що це така позиція, що треба чекати міністра юстиції, щоб формально направити ці *(нерозбірливо)* документи для уповноваження людини, хто буде підписувати дану конвенцію. Ну це вже якось нереалістично виглядає, ця вже історія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До речі, а станом на зараз є інформація, скільки країн, хто підписав?

ДИРДІН М.Є. Було 21 країна. Чи 20, чи 21 країна була підписана.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До речі, наші колеги з Румунії, яких ми знаємо з вами, здається, от декілька тижнів тому мені телефонували і говорили, що їдуть підписувати цю конвенцію з міністром юстиції, представники парламенту румунського.

ДИРДІН М.Є. Навіть от були французи два тижні тому чи три, зустрічалися у нас в комітеті, вони теж сказали, що ми підписали і багато країн підписали, і всім все зрозуміло, всі розуміють, що розуміється під lawyer. Вони кажуть: да, давайте підписуйте і цей процес запускайте. А ми про це говоримо, говоримо, і він якось не йде цей процес у нас. Пані Олена...

ГОЛОВУЮЧИЙ. З румунськими колегами... як вони у себе переклали це на румунську.

Да, пані Олено, прошу.

ФЕРЕНС О.М. Пане головуєчий, шановні народні депутати, я щойно зв'язалася з Людмилою, вона на іншому заході, вона ніяк не може підключитися. Але в цілому ратифікацію цієї конвенції ми підтримуємо, зараз я просто з нею переписуюся. Але надати коментарі додаткові, якщо буде необхідність, вона може хвилин за 20-30.

ДИРДІН М.Є. 20-30. Добре. Тоді... Дякую. Дякую.

ФЕРЕНС О.М. Перепрошую, дуже, ну, просто така ситуація.

ДИРДІН М.Є. Дякую.

Давайте тоді так поступимо. У нас наступний тиждень є і буде більш-менш зрозуміло, але в будь-якому випадку, мені так задається, якщо на наступний... У нас планується комітет на наступному тижні, пане голову?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, якщо буде необхідність, поточна необхідність, ви ж знаєте, на пленарних сесіях у нас немає, але це нам же ж не забороняє, лише формат комітету, ми з вами активно проводимо формат нарад робочих.

ДИРДІН М.Є. Я тоді, знаєте що, я тоді так пропоную. Переговоримо в телефонному режимі з Людмилою Петрівною з цього питання. І для того, щоб ми не затягували цей процес, мабуть, може, якщо будуть погодження колег, проведемо короткий комітет з цього питання і, мабуть, запропонувати нашому комітету прийняти рішення уже офіційно з комітету на Міністерство юстиції, щоб підштовхнути Міністерство юстиції зробити крок до підготовки документів. Мабуть, так буде більш краще, і ми тоді зможемо показати Міністерству юстиції позицію нашого комітету з цього питання. Якщо, звичайно, підтримають колеги по комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Мін'юст, почули. Ми навіть ручку підготували, так що проблем нема, словник, що потрібно...

ФЕРЕНС О.М. Добре, я обов'язково передам пані Людмилі при першій нагоді. Вона поспілкується і пояснить більш детально цей як би трек підтримки і рух наш євроінтеграційний разом всім нам.

Дякую.

ПАВЛІШ М.В. Олена Миколаївна, я прошу, ви зразу поясніть, що комітет – ну, я не знаю, як весь комітет, - але я точно не згодний з тим, щоб чекати ратифікацію з рішеннями якоїсь робочої групи, яка взагалі... вони в будь-якому разі ніяк не пов'язані. Тому давайте: мухи – отдельно, котлети – отдельно. І ми не забули за це питання. Я думаю, що, так як ми часто його задаємо, то не сподіватися, що ми скоро забудемо і переключимося на інше. Давайте будемо все ж таки доопрацьовувати.

ФЕРЕНС О.М. Добре. Обов'язково передам всі коментарі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, колеги, тоді всі висловились, ми обговорили і питання "Різне". ДСА, нагадую те, що від комітету до вас було завдання-прохання.

САПЕЛЬНІКОВ Л.В. Все записано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді ми чекаємо від вас інформацію. Ще раз нагадую, щоб центральний рівень, без теруправлінь, не треба через теруправління збирати, самостійно обдзвоніть всі суди перших інстанцій, не спеціалізовані в першу чергу, і дізнайтесь реальний, поточний стан речей.

Все, колеги, всім дякую тоді. Всім дякую за плідну роботу на засіданні комітеті і по підготовці засідання комітету: секретаріату, народним депутатам і, звичайно, запрошеним, присутнім гостям, представникам уряду, громадського сектору, суддівської спільноти. Всім бажаю безпеки і якнайшвидшого справедливого миру для нашої країни.

Все, дякую. До зустрічі.